

ЗАКОН

О ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА ИЗ АЛИМЕНТАЦИОНОГ ФОНДА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се оснивање, управљање и начин финансирања Алиментационог фонда, права детета на привремено издржавање из Алиментационог фонда, поступак за остваривање права на привремено издржавање из Алиментационог фонда и друга питања од значаја за остваривање права на привремено издржавање из Алиментационог фонда.

Члан 2.

На питања која нису уређена овим законом примењује се закон којим се уређују породични односи и закон којим се уређује извршење и обезбеђење.

II. АЛИМЕНТАЦИОНИ ФОНД

Члан 3.

У Републици Србији оснива се Алиментациони фонд, као буџетски фонд, ради исказивања средстава обезбеђених за привремено издржавање деце у складу са овим законом.

Алиментациони фонд се оснива на неодређено време и њиме управља министарство надлежно за породичну заштиту (у даљем тексту: управљач Алиментационог фонда), у складу са законом којим се уређује буџетски систем.

Средства за финансирање Алиментационог фонда обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
- 2) донација;
- 3) других прихода у складу са законом.

Члан 4.

Јавност рада Алиментационог фонда обезбеђује се објављивањем извештаја на шестомесечном нивоу.

Извештај из става 1. овог члана садржи податке о средствима која су обезбеђена у Алиментационом фонду, као и о средствима утрошеним за намену утврђену овим законом.

Извештај из става 1. овог члана објављује се на веб-презентацији министарства надлежног за породичну заштиту.

III. ПРАВО НА ПРИВРЕМЕНО ИЗДРЖАВАЊЕ И ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПРИВРЕМЕНО ИЗДРЖАВАЊЕ ИЗ АЛИМЕНТАЦИОНОГ ФОНДА

Члан 5.

Право на привремено издржавање из Алиментационог фонда може да оствари дете које је држављанин Републике Србије и има статус извршног повериоца у извршном поступку покренутом ради остваривања права на законско издржавање.

Члан 6.

Ако се извршни поступак покренут ради остваривања права детета на законско издржавање не спроведе, у целини или делимично, дуже од два месеца од дана достављања решења о извршењу извршном дужнику, јавни извршитељ позива извршног повериоца да се у року од осам дана изјасни да ли је сагласан да се привремено издржавање обезбеди из средстава Алиментационог фонда.

Члан 7.

Ако се извршни поверилац сагласи да се привремено издржавање обезбеди из средстава Алиментационог фонда, јавни извршитељ одмах по пријему сагласности доставља обавештење управљачу Алиментационог фонда.

Обавештење из става 1. овог члана садржи податке о извршном повериоцу, извршном дужнику и обим испуњења обавезе. Уз обавештење се доставља и решење о извршењу са извршном исправом.

Обавештење из става 1. овог члана се доставља управљачу Алиментационог фонда електронским путем преко портала министарства надлежног за правосуђе.

Члан 8.

Управљач Алиментационог фонда дужан је да у року од 15 дана од дана пријема обавештења из члана 7. став 1. овог закона донесе решење о исплати износа привременог издржавања из средстава Алиментационог фонда и изврши пренос тих средстава на рачун извршног повериоца.

Износ привременог издржавања који се исплаћује из средстава Алиментационог фонда не може бити већи од минималне суме издржавања која се утврђује у складу са законом којим се уређују породични односи.

Износ привременог издржавања исплаћује се за период после доношења решења о исплати.

О преносу средстава извршном повериоцу из става 1. овог члана управљач Алиментационог фонда обавештава јавног извршитеља и извршног дужника.

IV. ПОВРАЋАЈ ИСПЛАЋЕНОГ ИЗНОСА ИЗ АЛИМЕНТАЦИОНОГ ФОНДА**Члан 9.**

Средства исплаћена из Алиментационог фонда по основу привременог издржавања намирују се од извршног дужника у истом извршном поступку који је покренут ради остваривања права на законско издржавање, после намирења извршног повериоца.

Средства из става 1. овог члана уплаћују се на рачун буџета Републике Србије.

Члан 10.

Република Србија има право на повраћај средстава од извршног дужника исплаћених из Алиментационог фонда, са каматом на исплаћени износ, уколико нису исплаћена у извршном поступку из члана 9. овог закона.

Право Републике Србије из става 1. овог члана не застарева.

Средства из става 1. овог члана уплаћују се на рачун буџета Републике Србије.

Члан 11.

У поступку ради повраћаја средстава од извршног дужника исплаћених из Алиментационог фонда Републику Србију заступа Државно правобранилаштво.

Члан 12.

У случају смрти дужника издржавања, за испуњење потраживања Републике Србије из члана 10. овог закона одговарају његови наследници до висине вредности наслеђене имовине.

V. ОБАВЕЗЕ ЈАВНОГ ИЗВРШИТЕЉА

Члан 13.

Јавни извршитељ који спроводи извршни поступак који је покренут ради остваривања права на законско издржавање дужан је да у случају почетка намирања из имовине извршног дужника обавести о томе управљача Алиментационог фонда ради прекида исплате средстава за привремено издржавање.

Јавни извршитељ из става 1. овог члана дужан је да сваког месеца проверава да ли је извршни дужник стекао имовину подобну за извршење.

Јавни извршитељ је дужан да проверу из става 2. овог члана врши и по обустави извршног поступка и, у случају да пронађе имовину лица које је обвезник издржавања, о томе обавести Државно правобранилаштво ради покретања одговарајућег поступка.

Члан 14.

Поступање јавног извршитеља супротно одредбама овог закона представља тежу дисциплинску повреду јавног извршитеља у складу са законом који уређује извршење и обезбеђење.

За дисциплинску повреду из става 1. овог члана јавном извршитељу може се изрећи дисциплинска мера прописана законом који уређује извршење и обезбеђење за тежу дисциплинску повреду, изузев дисциплинске мере јавне опомене.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15.

Ако у извршном поступку покренутом ради остваривања права на законско издржавање започетом пре ступања на снагу овог закона, у којем није спроведено извршење, у целини или делимично, у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона, јавни извршитељ ће позвати извршног повериоца да се у року од осам дана изјасни да ли је сагласан да се привремено издржавање обезбеди из средстава Алиментационог фонда.

Члан 16.

У року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона министарство надлежно за послове правосуђа и министарство надлежно за породичну заштиту обезбедиће техничке услове за електронско достављање обавештења управљачу Алиментационог фонда.

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о остваривању права из Алиментационог фонда садржан је у члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије којим је, између осталог, утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области бриге о деци.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Република Србија предложеним законом испуњава своју дужност утврђену у члану 27. Конвенције о правима детета, тако што, у складу с националним условима и својим могућностима, прописује одговарајуће мере, с циљем пружања правовремене финансијске подршке детету, у виду привременог издржавања, у случајевима у којима родитељ или други сродник детета не измирује дужност издржавања одређену извршном исправом, а поступак принудне наплате није могуће спровести јер дужник нема имовину или је потребно време да се из имовине намири доспело потраживање на име законског издржавања детета. Према предложеном решењу, средства за привремено издржавање детета обезбеђивала би се из државног – Алиментационог фонда који би се овим законом образовао као буџетски фонд.

Поред тога, предложеним законом прописују се одговарајуће мере како би се обезбедило да дете у будућности добија издржавање од родитеља или других лица која су финансијски одговорна за дете. Истовремено, обезбедило би се и да држава, по престанку исплата утврђеног износа привременог издржавања, оствари право на регрес од дужника издржавања.

Непотребно је истацати колико се на овај начин олакшава положај самог детета и родитеља који врши родитељско право или старатеља, односно другог лица које о детету брине, будући да се из Алиментационог фонда средства потребна за издржавање детета исплаћују најкасније два месеца након покретања извршног поступка, чиме се осигурава егзистенција детета и његова елементарна права, а поступак принудне наплате законског издржавања од дужника издржавања неометано тече до коначне реализације.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У уводним одредбама Предлога закона (чл. 1. и 2) регулисан је предмет закона, односно сва питања која закон уређује, почев од оснивања Алиментационог фонда, преко управљања до начина финансирања и кључног питања поступка остваривања права на привремено издржавање из Алиментационог фонда. Такође, уводним одредбама устројен је принцип супсидијарне примене закона којим се уређује извршење и обезбеђење, као и закона којим се уређују породични односи.

Алиментациони фонд који се овим законом оснива као буџетски фонд на неодређено време, је фонд чије се управљање, према одредби члана 3.

Предлога закона поверава министарству надлежном за породичну заштиту. Нормирани извор финансирања постављен је примарно на нивоу буџета, затим донација, а на крају и других прихода у складу са законом.

С обзиром на важност новог режима привременог издржавања за сву децу у Србији који ће посредством буџетског фонда бити обезбеђен, прописано је екстерно комуницирање ка јавности путем извештаја о раду који се објављује на сајту управљача Алиментационог фонда тј. министарства надлежног за породичну заштиту, према прописаној динамици (члан 4. Предлога закона).

Одредбом члана 5. Предлога закона прописана је категорија субјеката која може да оствари право на привремено издржавање из Алиментационог фонда. Услови су кумулативно постављени у смислу да се ради о детету и то детету у контексту Породичног закона што подразумева и малолетну и пунолетну децу до 26. године док су на редовном школовању, да је држављанин Републике Србије и да има статус извршног повериоца у извршном поступку покренутом ради остваривања права на законско издржавање. Покретање извршног поступка јесте неопходан услов за даље активирање механизма Алиментационог фонда.

Одредбом члана 6. Предлога закона прописан је статус извршног поступка у смислу успешности спровођења извршења, као и диспозиција извршног повериоца у односу на ангажовање средстава из Алиментационог фонда као услов за остваривање привременог издржавања.

Одредбама члана 7. Предлога закона прописан је ток и улога јавног извршитеља у овом поступку. Ако се извршни поверилац сагласи да се привремено издржавање обезбеди из средстава Алиментационог фонда јавни извршитељ одмах по пријему сагласности доставља обавештење управљачу Алиментационог фонда. Уређена је садржина обавештења са обавезним елементом обимом извршења. Обавештење се доставља електронским путем ради ефикасности.

Одредбама члана 8. Предлога закона уређена је обавеза управљача Алиментационог фонда да у прописаном року донесе решење о исплати износа привременог издржавања из средстава Алиментационог фонда и изврши пренос тих средстава на рачун извршног повериоца. Одређен је максимални износ који може да се исплати из средстава Алиментационог фонда на тај начин да је везан за минималну суму издржавања која се утврђује у складу са Породичним законом. Овде је важно истаћи да извршни поступак наставља да тече, односно да се спроводи и док траје привремено издржавање.

У глави IV. Предлога закона (чл. 9 - 12) уређена су регресна права Републике Србије према извршном дужнику за износ средстава која су исплаћена из Алиментационог фонда. Заштитни механизам за Републику Србију као исплатиоца прописан је одредбом члана 9. Предлога закона тако што је дато овлашћење јавном извршитељу да у истом извршном поступку који је покренут ради намирења законског издржавања спроведе и извршење из средстава извршног дужника у корист Републике Србије за она средства која су исплаћена из Алиментационог фонда. Република Србија има право да у парничном поступку захтева повраћај средстава од извршног дужника исплаћених из Алиментационог фонда, са каматом на исплаћени износ, уколико повраћај није реализован у извршном поступку.

Дужности јавног извршитеља су да у случају почетка намирења из имовине извршног дужника обавести о томе управљача Алиментационог фонда ради прекида исплате средстава за привремено издржавање, да сваког месеца

проверава да ли је извршни дужник стекао имовину подобну за извршење, као и да ове провере врши и по обустави извршног поступка ради остваривања регресних права Републике Србије (чл. 13.)

Прелазним и завршним одредбама уређује се примена овог закона и на поступке извршења који су покренути пре његовог ступања на снагу, а у којима извршење није спроведено у року од два месеца од дана ступања закона на снагу. На тај начин извршни повериоци из раније покренутих поступака стављају се у исти положај као и извршни повериоци који ће поступак покренути и након ступања закона на снагу (чл. 15).

У чл. 16. и 17. одређен је рок за успостављање електронског алата за достављање обавештења и ступање закона на снагу.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона у 2025. години обезбедиће се средства у износу од 500.000.000 динара у буџету Републике Србије, а у наредне две фискалне године средства за ове намене обезбедиће се у оквиру лимита расхода и издатака опредељеног за Министарство за бригу о породици и демографију.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик

2. Назив прописа

ЗАКОН О ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА ИЗ АЛИМЕНТАЦИНОГ ФОНДА/ LAW ON EXERCISING RIGHTS FROM THE ALIMENTATION FUND

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/EЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

/

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

/

Београд, 30. април 2025. године

Потпис овлашћеног предлагача прописа

Ана Брнабић